

Justis- og beredskapsdepartementet
Via nettløsning

Oslo 30.04.18

Høringsvar fra SEIF i sak om forslag til endring i utlendingsloven og forskriften – effektivisering av regelverket for bortvisning av tredjelandsborgere (ikke EØS-borgere) i forbindelse med asylsaksbehandlingen

Vi viser til pågående høring med frist for uttalelse idag. Vi benytter med dette anledningen til å kommentere forslaget.

Innledningsvis vil vi påpeke at det mangler samsvar mellom det anførte behovet for regelendring og den faktiske foreslåtte regelendringen. Som departementet selv har påpekt i høringsnotatet, trengs det i de fleste tilfeller ikke et vedtak om bortvisning for å pålegge en asylsøker med avslag både i UDI og UNE å forlate Norge. Asylavslaget gir i seg selv tilstrekkelig hjemmel til å pålegge utreise eller endog tvangsutsende den det gjelder.

Så vidt vi forstår høringsnotatet, gjelder det anførte behovet for bortvisning personer med lovlig opphold på annet grunnlag, da for eksempel asylsøkere som i kraft av å ha opphold i annet EU / EØS-land kan oppholde seg lovlig i Norge som turister i inntil 90 dager.

Forslaget munner så ut i en bestemmelse som sier at absolutt alle med avslag på søknad om asyl og opphold etter § 38 skal bortvises, uten unntak. Man foreslår altså en svært inngripende hjemmel som rammer mange, for å angivelig skulle få mindre saksbehandling i det som kun kan beskrives som et fåtall saker.

Vi stiller spørsmål ved hvordan dette vil slå ut for personer som har fremmet søknad om opphold på annet grunnlag før de har fått endelig avslag på søknad om asyl, for slik som asylsøkere som også kan kvalifisere til familiegjennforening eller andre typer tillatelser. Skal disse også bortvises til tross for lovlig opphold i Norge i påvente av annen søknad? Slik høringsnotatet lyder, vil det være tilfellet.

Videre er står det under punkt 4.2.1 i notat om besparelser for politiet med mer, og det er fremstilt på en måte som gjør at man får inntrykk av at departementet egentlig viser til andre personer enn asylsøkere. Uansett transportøransvar, er det fortsatt en rett å fremme søknad om asyl og få denne behandlet. I de aller fleste tilfeller tar det å behandle en asylsøknad såpass lang tid at det ikke er tale om å returnere noen samme dag eller få dager etter ankomst til Norge. Den foreslåtte regelendringen vil altså ikke føre til raskere returer, slik det forespeiles i høringsnotatet.

Hva angår det økonomiske, vil altså regelendringen bety at samtlige med avslag på søknad om asyl skal bortvises. Det er som kjent fritt rettsråd i bortvisningssaker, og det er ingen bemerkninger i høringsnotatet om at dette skal fjernes, hvilket ville være en dramatisk reduksjon av allerede skrantende rettsikkerhet på området. Forslaget vil således medføre en økning i antall klager som må behandles, hvilket er kostbart for forvaltningen, og samtidig en økning i utgiftene til rettshjelp. Det er rett og slett svært vanskelig å se hvordan dette på noen måte skal være økonomisk.

Vi står da igjen med at forslaget virker å bygge på et ønske om på den ene siden å skremme flyselskaper til å bli enda strengere med hvem de tar ombord, og på den andre siden å lette saksbehandlingen for en meget liten gruppe asylsøkere. Prisen for dette tiltaket, som overhode ikke er egnet til å nå det angivelige målet om effektivisering og innsparing, er redusert rettsikkerhet for alle, langt flere klager å behandle for forvaltningen, høyere kostnader til rettshjelp, og sist men ikke minst, flere gale vedtak for asylsøkere som også har andre oppholdsgrunnlag slik som familie i Norge.

SEIF anbefaler på det sterkeste at forslaget ikke iverksettes da det virker å tjene mot sin angivelige hensikt, redusere rettsikkerhet, bety økte kostnader og generelt være lite gjennomtenkt.

Med vennlig hilsen

Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF)

Georg Schjerven Hansen